

справ, органи опіки і піклування, спеціалізовані заклади для жертв насильства у сім'ї (зокрема, кризові центри) [8, с.7-11].

Сьогодні робота із запобігання насильства у родині спрямована переважно на надання допомоги постраждалим і застосування санкцій щодо агресора, тобто на подолання причин насильства, а не на попередження цього явища. Проте, для того, аби розв'язати таку проблему, необхідно ліквідувати і причини її виникнення. Це немов ремонт будинку: ми маємо не тільки підлатати дах і стіни, а й у першу чергу – зміцнити фундамент. Фундамент – це родина.

ЛІТЕРАТУРА

1. Конституція України // Відомості Верховної ради України. - 1996. - №30
2. Кримінальний кодекс України. – С.: ТОВ «ВВП НОТІС», 2012. – 176 с.
3. Скорикова В. Кримінальна відповідальність за вчинення насильства в сім'ї / В. Скорикова // Вісник Прокуратури. – № 11 (125). – 2011. – С. 97-100.
4. Аніщук Н. В. Еволюція прав жінок у контексті викорінення гендерного насильства / Н. В. Аніщук // Держава і право. – 2008. – 1(39). – С. 19-23.
5. Павленко Ю. О. Удосконалення системи попередження насильства в сім'ї / Ю. О. Павленко // Кримінальне право України. – №11. – 2006. – С. 33-36
6. Тронова М. В. Семинар «Домашнее насилие: психологический и правовой аспекты»// Психология зрелости и старения. – 2009. – № 3. – С. 98-101.
7. Міленко В. Жінки і діти, які зазнали насилля в сім'ї: Робота психологічної та соціальної служби: завдання, форми і перспективи // Психолог. (Шкільний світ), 2010. – №35/36. – С. 48-51.
8. Науменко О. Про насильство в сім'ї / О. Науменко // Психолог. – 2010. – № 6. – С. 7-11.

Огородник Вероніка Русланівна

курсант 3 курсу факультету з підготовки слідчих
Дніпропетровського державного університету
внутрішніх справ
м.Дніпропетровськ
Науковий керівник: Шаблюстий В.В.
кандидат юридичних наук, доцент

ОКРЕМІ ПИТАННЯ КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВОЇ ХАРАКТЕРИСТИКИ ПОГРОЗИ В НАУЦІ КРИМІНАЛЬНОГО ПРАВА

Характерною рисою діючого кримінального законодавства є наявність значної кількості оціночних ознак. Незважаючи на різне розуміння їх юридичного значення, практично всіма авторами визнається, що саме оціночні ознаки Кримінального закону є одними з головних обставин, що перешкоджають однаковому застосуванню самого карного законодавства.

Одним з найпоширеніших оцінних понять в Кримінальному кодексі (далі – КК) України є погроза, оскільки вживається більше, ніж в 50 назвах, частинах та примітках до статей чинного кримінального закону [2, с. 184].

Слід зазначити, що неоднозначне законодавче конструювання погрози як кримінально значимої ознаки ускладнює теоретичне розуміння й практичне застосування цих норм, породжуючи суперечливу судову практику.

Більшість науковців виділяють такі вид погрози: погроза заподіянням тяжкого тілесного ушкодження та погроза застосуванням фізичного насильства. Оскільки вони є оціночними та конкуруючими поняттями, зазначимо, що для повного визначення їх кримінально-правової характеристики, слід розглянути зміст цих термінів, та розкрити їх суть за допомогою роз'яснення ознак.

Таким чином, головними ознаками цих двох понять є наступні:

1) спільним знаменником для них є поняття «погроза», яке найвдаліше визначив І. Самощенко як виражене зовні залякування, здатне викликати обґрунтовані підстави спричинення шкоди [3, с. 120].

2) наступною ознакою є реальність погрози, яка означає, що в особи були обґрунтовані підстави побоюватись здійснення цієї погрози. Ця ознака є обов'язковою складовою об'єктивної сторони складу погрози лише для ст.ст. 129, 195, 266 КК України (погроза вбивством, якщо були реальні підстави побоюватись здійснення цієї погрози; погроза знищення майна, якщо були реальні підстави здійснення цієї погрози тощо), оскільки вона прямо зазначена законодавцем в диспозиціях цих норм; в інших випадках – коли погроза є або самотнім злочином, або способом його вчинення – доведення реальності таких дій є свідченням необхідності кваліфікації вчиненого за сукупністю [2, с. 185].

Вивчення слідчої, прокурорської та судової практики, аналіз поглядів вчених, дозволили зробити висновок про те, що оцінюючи реальність погрози вбивством, слід враховувати :

- достатність самих об'єктивно – суб'єктивних чинників для визнання погрози реальною;
- супутні погрозі дії (зокрема, нанесення побоїв, мордувань або тілесних ушкоджень, застосування фізичної сили тощо);
- особливості особи злочинця;
- сприйняття погрози потерпілим та усвідомлення винним того, що виражена ним погроза здатна викликати побоювання можливості її реалізації [4, с. 132].

3) Тяжкість шкоди, спричиненням якої погрожують. Відповідно до Правил судово-медичного визначення ступеня тяжкості тілесних ушкоджень, передбачені такі ознаки тяжкого тілесного ушкодження:

- небезпека для життя;
- втрата органу або втрата органом його функцій;
- душевна хвороба;
- розлад здоров'я, поєднаний зі стійкою втратою працездатності не менше ніж на третину;
- переривання вагітності;
- не виправне знівечення обличчя [2, с. 186].

4) Закріплена в законі відповідальність за погрозу.

Як вже зазначалось, погроза зазначена у ст.ст. 129, 195, 266 КК України, за порушення яких застосовується кримінальна відповідальність щодо винних осіб. Слід також акцентувати увагу на доцільності встановлення адміністративної відповідальності за погрозу, наприклад, вчинення правопорушення, застосування фізичного насильства тощо.

Розглянувши головні (основні) ознаки погрози, зазначимо, що погроза є одним з видів психічного насильства. Тому, виходячи з вище зазначеного можна однозначно сказати, що в ході погрози особа, яка погрожує посягає не лише на безпеку людини, яка зазначається в ряді праць багатьох вчених. Але і на психічне, психологічне здоров'я людини, навіть на життя.

Отже, погроза як оціночне поняття чинного кримінального закону має свої особливості, які потрібно знати для правильного застосування статей КК України, що їх містить.

ЛІТЕРАТУРА

1. Кримінальний кодекс України : чинне законодавство зі змінами та доповненнями станом на 26 січня 2012 року : (офіційний текст). – К. : Паливода А.В., 2012. – 216 с. – Кодекси України.

2. Шаблистий В. В. Погроза як оцінне поняття Кримінального Закону / В. В. Шаблистий // Правова держава: історія, сучасність та перспективи формування в Україні : III Всеукраїнська науково-практична конференція, 23 квітня 2010 року, Запоріжжя : матеріали у 2ч. – Запоріжжя : Юридичний ін-т ДДУВС, 2010. – Ч. II. – 242с.
3. Самощенко І. В. Поняття и признаки угрозы в уголовном праве : монографія / И.В. Самощенко. – Х. : Издатель СПД ФЛ Вапнярчук Н.М., 2005 р. – 120 с.
4. Лень В. В., Шаблистий В.В. Психічна травма як обставина, що свідчить про реальність погрози вбивством // Центральноукраїнський правничий часопис Кіровоградського юридичного ін-т ХНУВС : збірник наукових праць. – Кіровоград : КірюОІ ХНУВС, 2011. – №1. – 244 с.

Очеретько Марія Віталіївна
курсант III курсу факультету з підготовки слідчих
Дніпропетровського державного університету
внутрішніх справ
м.Дніпропетровськ
Науковий керівник: Шаблистий В.В.
кандидат юридичних наук, доцент

СИСТЕМАТИЧНІСТЬ ДІЯННЯ У СКЛАДІ ЗЛОЧИНУ «НЕВИКОНАННЯ СЛІДЧИМ ВКАЗІВОК ПРОКУРОРА»

Відповідно до пункту 1 розділу «Прикінцеві положення» Кримінального процесуального кодексу України (далі – КПК), який оприлюднено 19 травня 2012 року, Верховна Рада України прийняла Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України у зв'язку з прийняттям Кримінального процесуального кодексу України», що одночасно з новою редакцією КПК 19 листопада 2012 року набрав чинності. Згідно з цим законом Кримінальний кодекс України (далі – ККУ) доповнено ст. 381-1, в якій передбачено відповідальність за невиконання слідчим органу досудового розслідування законних вказівок прокурора, наданих ним письмово в установленому Кримінальним процесуальним кодексом України порядку, при здійсненні кримінального провадження [3].

Склад цього злочину простий, тобто не має пом'якшуючих чи обтяжуючих обставин, вчиняється шляхом бездіяльності з прямим умислом. Але в ньому міститься така ознака злочину як систематичність його вчинення.

У кримінальному праві систематичність традиційно розглядалася як різновид повторності, але щодо її ознак були різні думки.

Так, В. П. Малков і М. І. Бажанов вважали, що систематичність означає вчинення діяння більше двох разів. Більш конкретизованим було визначення, запропоноване І. Б. Агаєвим. Він наголошував, що систематичність складається з трьох і більше діянь. Така думка підтримувалася і у радянські часи, зокрема у постановках Пленуму Верховного Суду СРСР, в яких роз'яснювалось, що систематичним є вчинення трьох і більше порушень [1, с. 130].

Але все ж таки, систематичність не є різновидом повторності. Адже, згідно з ч. 1 ст. 32 ККУ, повторністю визначається вчинення двох і більше злочинів, передбачених тією самою статтею або частиною статті Особливої частини Кримінального кодексу. Отже, ознакою повторності є вчинення виключно злочинів, а не будь-яких дій, які притаманні систематичності. Також суспільна небезпечність систематичних дій зростає поступово, що не притаманне повторності.

Більш того головною ознакою злочину є суспільна небезпечність вчиненого діяння, а систематичність не містить необхідної небезпеки.